

Dr. M. Akif AKALIN

Gazetelerin “Özal’ın elinden düşürmediği kitap” diye reklamını yaptığı “Megatrends 2000”de yer alan kehanetlerin çoğu, henüz üzerinden fazla bir zaman geçmemiş olmasına rağmen çoktan gerçekleşmiş durumda. Çağdaş bilimciler Naisbitt ve Aburdene, Nostradamus’un pabucunu dama atmayı başarmış görünüyorlar.

Yazarlar 3.cü bin yılın megatrendlerinden birinin de “Dinsel Yeniden Doğuş” olacağını vadediyorlardı. Bu yeniden doğuşta “ana dinlerin” giderek zayıflayacağını, buna karşın “yavru dinlerde” patlama olacağını öngörüyorlardı. Dünyanın dört bir yanında bu sürecin hızla yayıldığı görülüyor. Türkiye de bundan nasibini aldı. Acaba son yıllarda Alevilerin giderek daha kalabalık topluluklar halinde biraraya gelmesinin arkasında da bu “trend” mi yatıyor?

Bilindiği gibi Alevilerin oldukça trajik bir tarihi vardır. Bin yılı aşan geçmişleri, neredeyse tümüyle katliamlara, sürgünlere ve aşağılayıcı eylemlere sahne olmuştur. Ne yazık ki bu kara yazgı günümüzde de hükmünü sürüyor. Kuşkusuz bu durum Alevileri her zaman biraraya gelmeye, “örgütlenmeye” zorlamıştır. Fakat ne zaman sesleri yükselmeye başlasa, hemen ardından vahşi saldırılar gelmiştir. Bunun örneklerini aramak için Yavuz Selim’lere kadar gitmeye gerek yok. Daha 30 yıl önce yaşanan örgütlenme deneyimini Maraş ve Çorum katliamlarının izlemesi, seksenli yılların sonlarına doğru onlarca derginin yayına girmesinin hemen ardından Sivas ve Gazi katliamlarının yaşanması sadece tesadüf müydü?

Bugün Alevi dünyasında çok güçlü bir örgütlenme rüzgarı esiyor. Kelimenin tam anlamıyla dünyanın “her” yanında Aleviler biraraya geliyor, birleşiyor. Geçen yıl kurulan Alevi Bektaşî Temsilciler Merkezi büyük bir çekim merkezi oluşturuyor. Başta sorduğumuz soruyu yenileyelim : Acaba bu gelişmeler “megatrend”in bir ürünü mü?

Her sorunun yalnızca bir yanıtı olduğunu sanma geleneğimizi bir kenara bırakıp, konuya “münazara” perspektifi dışında yaklaşmaya çalışalım. Evet, gerçekten 3.cü bin yılın insanı, devasa sorunlar karşısında dine yönelmiştir. Bunun en büyük nedenlerinden biri, insanların bir dönem çok güvendiği “bilim”in çoğu kez insanlığın yararı için değil, aksine insanlığın zararına kullanılmasıdır. Sıradan insanlar artık, bilimsel gelişmelere eskiden olduğu gibi umutla

bakamıyorlar. Gazetesinde yeni bir buluşun heberini okuyan insan ürküyor ve bu yeni buluşun başına ne işler açacağını düşünmeye başlıyor. Aslında pek çok sağlık sorununun sonunu getirebilecek olan genetik çalışmaları, daha şimdiden insan soyunu tehdit eder hale gelmiştir. Gittikçe ağırlaşan ekonomik ve sosyal sorunlara her geçen gün yenileri ekleniyor. Daha soğuk savaşın bittiğine sevinmeden, her taraftan silah sesleri yükseliyor. Kuşkusuz başka bir alternatifin görünmediği böyle dönemlerde din, insanlar için sorunlardan kurtuluş umudu olarak yerini alacaktır. Zaten “din”e yönelik eleştirilerin temelinde de din kurumunun bu karakteri yer almaktadır.

Acaba bunlar Alevilik için de geçerli mi? Ben Alevilik söz konusu olduğunda buna katılmıyorum. Çünkü Aleviliği diğer dinlerden ayıran çok güçlü çizgiler var. Bunların başında Aleviliğin her türlü ayrımcılığın karşısında olması geliyor. Irk, dil, din, cinsiyet ayrımlarının yoğunlukla yaşandığı bir dünyada, kendisini “demokrat” olarak tanımlayanların dahi farklı cinsel tercihleri, farklı inanışları, kendisinden daha “geri” kabul ettiği toplumlara içine sindiremediği bir dünyada Alevilik, yüzlerce yıllık geleneği ile dimdik ayakta duruyor. Bir Alevinin faşist olması düşünülemez.

Aleviler hakkında hiçbir şey bilmeyen biri dahi şu tekerlemeyi bilir : ”Eline, beline, diline halim ol!” Bunlarla anlatılmak istenen, kendi eliyle koymadığına el uzatmamak, eliyle başkasına zarar vermemek, diliyle bir başkasına zarar vermemek, namusunu koruyup başkasının namusuna zarar vermemektir. Oysa 3.cü bin yılın dünyası, bu ilkelerin tem tersi üzerine kuruluyor. O halde Alevilik nasıl 3.cü bin yılın “megatrendlerinin” bir parçası olabilir? Bir Alevi, kendi küçük çıkarları uğruna milyonların yaşamını hiçe sayabilir mi?

Son olarak Aleviliğin temel niteliklerinden biri olan “insan sevgisi”ni anımsamak gerekiyor. Bu sevgi içinde de kadına ve çocuğa olan sevgiyi unutmamak gerek. Her Alevi değişinde, her ezgide bunları fazlasıyla bulmak mümkün. O halde Alevilerdeki bu hareketlilik, “megatrendlerin” bir ürünü olsun ya da olmasın insanlık için olumlu bir gelişmedir. Çünkü insanlığın Alevilere ihtiyacı var. Sivas’ta canlar, boşuna yanmadılar. Yeni bin yılda da sazlarımız susmayacak.